

Nurmeksen kaupungin hallintosäännön päivittäminen

Kaupunginhallitus 09.12.2024 § 299
341/00.01.01.00/2024

Hallintojohtaja: Kunnallinen päätöksenteko perustuu kuntalakiin (410/2015) ja kunnan hallintosäännön määräyksiin. Jokaisessa kunnassa on oltava hallintosääntö, jonka sisällön määrittelee kuntalain 90 §. Valtuusto päättää hallintosäännön sisällöstä ja muutoksista. Hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset ainakin niistä asioista, jotka kuntalain 90 §:ssä luetellaan.

Hallintosäännössä määrätään kunnan eri viranomaisten toimivallan jaosta ja tehtävistä. Valtuusto käyttää kunnan päätösvaltaa. Kunnan päätösvalalla tarkoitetaan kunnan hoidettavaksi lain mukaan tai muuten kuuluvia asioita, joissa kunta voi tehdä tai joissa sen edellytetään tekevän päätöksiä. Valtuusto tekee toimivallan siirtoa koskevat päätökset aina hallintosäännöllä. Toimivaltaa ei voida siirtää erillisellä valtuuston päätöksellä. Päättäessään hallintosäännöstä, valtuusto samalla määrittelee oman asemansa kunnan päätösvalan käyttäjänä, päättää toimielinten ja viranhaltijoiden välisestä työnjaosta ja ratkaisee, annetaanko kunnan viranomaiselle valta omalla päätöksellään siirtää toimivaltaansa edelleen.

Kuntalaissa ei säädetä hallintosäännön voimaantulosta. Voimaantuloon sovelletaan päätösten täytäntöönpanokelpoisuutta koskevaa 143 §. Päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei ole vielä saanut lainvoimaa, jollei oikaisuvaatimus tai valitus päätöksen täytäntöönpanon vuoksi käy hyödyttömäksi. Hallintosäännöllä järjestetään kunnan sisäistä hallintoa ja toimintaa. Tämän vuoksi on katsottu, että hallintosääntö voi mahdollisesta valituksesta huolimatta tulla voimaan heti kun se on hyväksytty. Jotta voimaantulopäivästä ei syntyisi epätietoisuutta, hallintosääntöä hyväksyttäessä tai muutettaessa on samalla syytä päättää sen voimaantuloajankohdasta.

Suomen Kuntaliitto on laatinut mallin kunnan hallintosäännöksi. Hyväksyttäväksi esitettävä hallintosääntö on pääosin kuntaliiton hallintosääntömallin mukainen. Kuitenkaan hallintosääntö ei ole ikinä valmis, vaan muutokset ja hallintosäännön päivittäminen ovat osa normaalia kunnan toimintaa. Hallintosäännön päivittämisen tarve syntyy, kun lainsäädäntöön, organisaatioon, toimintatapoihin tai toimintaympäristöön tulee muutoksia. Hallintosääntöä päivitetessä on syytä aina varmistaa myös hallintosäännön selkeys ja ajantasaisuus.

Nurmeksen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hallintosäännön 26.2.2024 § 4 ja se on tullut voimaan 1.3.2024. Voimassa olevaan hallintosääntöön on välttämätöntä tehdä muutoksia lainsäädäntöuudistusten vaatimat muutokset. Samalla tehdään

joitakin teknisiä tarkennuksia ja sellaisia muutoksia, joiden tarve on tullut ilmi käytännön toiminnassa. Hallintosäännön ajantasaisuutta on tarkoitus laajemmin tarkastella keväällä 2025 ennen valtuustokauden vaihtumista.

Keskeisimmät lainsäädäntömuutokset esillä olevassa asiassa liittyvät maankäyttö- ja rakennuslain (MRL), TE-palveluiden ja kotoutumisasioiden uudistumiseen. Hallintosäännön muutostarpeet eivät siten tule organisaation sisältä ja toiminnallisuuden kautta vaan lainsäädäntömuutosten myötä.

Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025 Tämä tarkoittaa, että rakentamista koskevat säännökset siirtyvät maankäyttö- ja rakentamislakiin ja maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttuu alueidenkäyttölakiin. Alueidenkäyttölakiin jäävät lähinnä kaavoitusta, yhdyskuntarakentamisesta kunnalle aiheutuvien kustannusten korvaamista, maan luovuttamista ja lunastamista, hulevesiä, kaavojen toteuttamisesta johtuvia korvauksia ja kehittämisalueita koskevat säännökset. Rakentamista ja sen valvontaa koskevat säännökset ovat jatkossa rakentamislaisissa. Muutos tarkoittaa, että hallintosäännöstä on päivitettävä kohdat, jotka koskevat rakentamiseen tai kaavoitukseen liittyviä toimielinten tehtäviä.

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä (Järjestämisvastuulaki, JvL, 308/2023) siirtää julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuun valtiotoimijalta kunnille 1.1.2025. Uudistuksella tavoitellaan työllisyyden lisäämistä tuomalla palvelut osaksi kaupungin elinvoimatehtävää. Tehtävien järjestämiseksi kunnille siirtyy yleiskatteellista valtionosuutta ja henkilöstöä TE-toimistosta sekä KEHA- ja ELY-keskuksesta. Nurmeksen kaupunki järjestää kunnille 1.1.2025 siirtyvät työvoimapalvelut yhteistoimintana osallistumalla maakunnalliseen työllisyysalueeseen, jonka kuntalain mukaisena vastuukuntana toimii Joensuun kaupunki. Työvoimapalveluista vastaa siten kuntalain 51-52 §:n mukaisesti Joensuun kaupungin ja Nurmeksen kaupungin välillä tehdyn sopimuksen mukaisesti yhteistoiminta-alue, Pohjois-Karjalan työllisyysalue, jonka vastuukuntana toimii Joensuu.

Edellä mainittuun lakiin sisältyy kuntien osarahoittaman työttömyysturvan muuttuminen nykyistä kannustavammaksi. Tämä aiheuttaa sen, että kunnan tulee omilla toimilla ja resursseilla täydentää lakisääteisiä TE-palveluita ja sovittaa oma toimintansa tukemaan tavoitetta vähentää työttömyyttä ja kehittää elinvoimaa parantamalla yritysten valmiuksia tehdä investointeja, laajentua ja palkata henkilöitä.

Kaupungin nykyisessä hallintosäännössä ei määritellä tarkemmin näitä asioita koskevia toimivaltakysymyksiä vaan ne tulee kirjata entistä tarkemmalla tasolla. Samalla lakisääteisten TE-toimintojen valvominen, maahanmuutto- ja kotouttamisasiat ja kaupungin omat työllisyysasiat tulee asettaa virkavastuulla toimivan henkilön alaisuuteen ja työnjohdon alle.

Lisäksi hallintosäntömuutoksilla aloitetaan varautuminen seuraavaan 1.6.2025 alkavaan valtuustokauteen ja varmistetaan lainsäädännön muutosten siirtäminen osaksi Nurmeksien kaupungin toimintaa. Siirtymäsäännöksiin on huomioitu jo kaupunginvaltuuston 17.6.2024 § 34 tekemät päätökset lautakuntapaikkojen lukumäärästä. Nämä muutokset tulevat voimaan myös 1.6.2025 alkaen.

Nurmeksien kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 17.6.2024 § 34, että talouden sopeutuskeinona lakkauttaa kaupunginhallituksen alaisen kaavoitusjaoston 1.6.2025 alkaen ja lakkauttaa kaupunkirakennelautakunnan alaisen lupajaoston 1.6.2025 alkaen. Tämä tarkoittaa, että kaavoitusjaoston toimivalta siirtyy kaupunginhallitukselle ja lupajaoston toimivalta siirtyy kaupunkirakennelautakunnalle.

Lisäksi Nurmeksien kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 17.6.2024 § 34 päättänyt, että vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto yhdistetään vanhus- ja vammaisneuvostoksi 1.6.2025 alkaen.

Nurmeksien kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 17.6.2024 § 34 päättänyt vahvistaa vuoden 2025 kuntavaaleissa valittavien valtuutettujen lukumääräksi 27 ja toimielinten jäsenmääräksi 1.6.2025 lukien seuraavasti: tarkastuslautakunta 5 jäsentä, keskusvaalilautakunta 5 jäsentä, henkilöstöjaosto 5 jäsentä, kaupunginhallitus 7 jäsentä, hyvinvointilautakunta 7 jäsentä, kaupunkirakennelautakunta 7 jäsentä ja vanhus- ja vammaisneuvosto 7 jäsentä,

Muutokset käyvät ilmi liitteenä olevasta hallintosäännöstä (lisäykset sinisellä ja poistettava teksti yliviivattu punaisella).

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättää

1. hyväksyä Nurmeksien kaupungin hallintosäännön 1.1.2025 ja sen liitteet 1-3.

2. saattaa tämä hallintosäntö voimaan 1.1.2025

3. kumota kaupunginvaltuuston kokouksessaan 26.2.2024 § 4 hyväksymän 1.3.2024 voimaan tulleen hallintosäännön.

Kaupunginhallitus:

Ehdotukset hyväksyttiin.